Republica Moldova
mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3

Dosarul nr. 3-3109/2023

H O T Ă R Â R E

în numele Legii

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat în ședința de judecată desfășurată în data de **25 februarie 2025, în Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3.**

În conformitate cu art. 226 alin. (2) Cod administrativ, deoarece participanții la proces au depus cerere de apel, hotărârea este **întocmită integral în termen de 45 de zile <u>lucrătoare</u>** calculate începând cu data recepționării materialelor cauzei.

25 februarie 2025 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău
sediul Rîșcani

În conformitate cu art. 46 alin. (1) CPC, instanța de judecată specializată pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ:
Președintele ședinței, judecător, Bolocan Elena,
Grefier, Negru Elena,

<u>Cu participarea:</u> Reprezentantului reclamantului, avocatul Bizian Cristian,
Reprezentantului pârâtului Serviciul Vamal al RM, Barcar Cătălina,
Fiind respectată procedura legală de citare a participanților la proces, fiind conștienți de drepturile și obligațiile sale procedurale, în conformitate cu art. 218 Cod administrativ,

Examinând în **ședință publică în limba de stat în procedura contenciosului administrativ în limitele controlului judecătoresc – acțiunea în contencios administrativ** înaintată de SRL „DFM" împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Biroul Vamal Centru, privind anularea actului administrativ individual defavorabil și a deciziei de soluționare a cererii prealabile, impunerea la acțiune prin restituirea drepturilor de import încasate, –

C o n s t a t ă:

<u>Acțiunea în contencios administrativ:</u> În data de 30 octombrie 2023, SRL „DFM" s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Biroul Vamal Centru, privind anularea actului administrativ individual defavorabil și a deciziei de soluționare a cererii prealabile, impunerea la acțiune prin restituirea drepturilor de import încasate.

În motivarea acțiunii indică, că la 24 mai 2023, SRL „DFM" s-a adresat cu o cerere către Biroul Vamal Centru, prin care a informat și a solicitat organului vamal eliberarea mărfurilor fără achitarea drepturilor de import, ținând cont de prevederile alin. (4) art. XI al Legii nr.302 din 03.11.2022. Însă, la data de 27.07.2023, Biroul Vamal Centru a emis Decizia de regularizare nr.1565, calculând spre încasare o obligație vamală în sumă totală de 950226,55 lei.

Reclamanta notează că, la data de 04.08.2023 a contestat cu cerere prealabilă Deciziei de regularizare nr.1565 din 27.07.2023, solicitând anularea actului administrativ și obligarea biroului vamal Centru să restituie SRL „DFM" drepturile de import încasate, în sumă de 950226,33 lei;

Menționează că, prin notificarea nr.28/11-11454 din 01.09.2023 (recepționată la 08.09.2023) Serviciul Vamal a informat despre prelungirea termenului de examinare a cererii prealabile cu 30 zile. Ulterior, prin decizia nr.28/11-12750 din 28.09.2023 cererea prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

Reclamanta nu este de acord cu actele administrative emise în privința sa - Decizia de regularizare Nr.1565 din 27.07.2023, emisă de Biroul Vamal Centru, și decizia Serviciului Vamal nr.28/11-12750 din 28.09.2023 de soluționare a cererii prealabile.

Specifică, că prin demersul nr. 124 din 24.05.2023 a adus la cunoștința biroului vamal despre răspunsul Parlamentului Republicii Moldova CEB 04 nr.172 din 04 aprilie 2023, oferit Ministerului Finanțelor, referitor la interpelarea acestuia nr. 15/3-03/55/425, că „reieșind din situația descrisă din adresare constatăm că lotul de produse de tutun anterior plasării în destinația vamală duty-free a fost importat de un alt agent economic care era deținător de licență pentru importul produselor din tutun și aferent mărfurilor respective precum și au fost achitate drepturile de import. Astfel, stabilim că mărfurile supuse achitării drepturilor de import au statut deja de mărfuri autohtone, care au fost puse în liberă circulație și nu mai pot fi impozitate din nou, or articolul 58 alineatul (2) din Constituție statuează că sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale”.

Susține că, prin răspunsul său, la acest capitol Comisia Economie, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova a stabilit foarte clar că lotul de mărfuri (supus regularizării și impozitării de către Biroul vamal Centru) nu poate fi impozitat deoarece a fost, anterior plasării în destinația vamală magazin duty-free, plasat în regim vamal de import de către o altă companie, de la care SRL „DFM” a achiziționat aceste bunuri și respectiv asupra acestor mărfuri nu pot fi aplicate drepturi de import deoarece acestea sunt mărfuri autohtone.

Cu referire la temeiurile legale care au stat la baza emiterii actului administrativ contestat, reclamanta remarcă, că nici un temei legal al apariției obligației vamale, statuat în articolele 127^{2}-127^{11} ale Codului Vamal, nu au fost indicate, or, alte temeiuri de apariție a obligației vamale nu există. Organul vamal s-a limitat la referința generică a art. XI al Legii 302/2022 din 03.11.2022, care sub nici o formă nu stabilește asemenea temei de apariție a obligației vamale. Așadar, biroul vamal nu a identificat nici o normă a Codului Vamal și a altor acte normative care a fost încălcată de către SRL „DFM”.

Reclamanta consideră că mențiunea Biroului Vamal în rubrica 4 a Deciziei de regularizare, precum că motivul întocmirii acesteia a servit pct.3 lit. b) a Ordinului Serviciului Vamal nr. 333 din 31.07.2014, este la fel de ilegală ca și lipsa temeiului legal de apariție a obligației vamale.

Atrage atenția că pct.3 lit. b) a Ordinului Serviciului Vamal nr. 333 din 31.07.2014 statuează expres că decizia de regularizare se întocmește în cazul „încheierii din oficiu a unui regim vamal suspensiv sau a exportului temporar, cu utilizarea garanției constituite la plasarea sub regimul vamal, inclusiv conform prevederilor pct. 77 (2) al Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1140 din 02.11.2005”.

Subliniază că, această prevedere în nici un caz nu se referă la mărfurile care au fost regularizate și, respectiv, încasate drepturi de import de către Biroul vamal Centru.

Relevă că, au fost încălcate și normele completării deciziei de regularizare, statuate în Anexa nr. 2 a Ordinului Serviciului Vamal nr. 333 din 31.07.2014 (instrucțiunea privind completarea decizie de regularizare), care stabilește în punctul 4 norme clare de completare a rubricii 4 și 5 a deciziei de regularizare, și anume: „se completează cu indicarea obligatorie a

referinței din actul legislativ și/sau actul normativ, care nu a fost respectat de către plătitorul vamal sau terța persoană solidar responsabilă și/sau dispoziția din actul legislativ și/sau normativ care a stat la baza apariției/modificării/anulării obligației vamale sau a necesității întreprinderii unor acțiuni de regularizare în cadrul măsurilor de politică economică".

Reiterează că, Decizia de regularizare nr.1565 din 27.07.2023 a fost emisă cu încălcarea prevederilor Ordinului Serviciului Vamal nr. 333 din 31.07.2014, nefiind indicat nici un temei legal de apariție a obligației vamale stabilit la art. 127^{2}-127^{11} ale Codului Vamal. La emiterea actului administrativ contestat, Biroul Vamal Centru a făcut referire la alte articole din Codul Vamal care nu sunt legate de temeiurile apariției obligației vamale, exigență stabilită clar de actele normative menționate.

Invocă că potrivit prevederilor art. 1 pct.2) litera b) din Codul Vamal al Republicii Moldova nr.1149/2000, mărfuri autohtone sunt mărfuri importate din afara teritoriului vamal al Republicii Moldova, care au fost puse în liberă circulație. Articolul 31 alin. (1) Cod Vamal stabilește că, importul este regimul în care mărfurile introduse pe teritoriul vamal primesc statut de mărfuri puse în liberă circulație numai după ce sunt plătite drepturile de import și sunt aplicate măsurile de politică economică. Pe cale de consecință alin. (2) al aceluiași articol stabilește că, statutul mărfurilor străine puse în liberă circulație pe teritoriul Republicii Moldova se echivalează cu statutul mărfurilor autohtone după acordarea liberului de vamă. Certificatul de origine, în acest caz, nu se eliberează.

În baza celor expuse, reclamanta conchide că mărfurile care au fost supuse drepturilor de import nu pot fi plasate pentru a doua oară în regim vamal de import, caz direct aplicabil speței în cauză, deoarece mărfurile ce aparțin companiei SRL „DFM" și care au fost plasate repetat în regim vamal de import au fost anterior vămuite și achitate drepturile de import de către o companie de pe piața autohtonă - SRL „Premier Dialog", iar biroul vamal deține copiile facturilor fiscale prin care acestea au fost plasate în destinația vamală duty free.

Atrage atenția că, la caz, timbrele de acciz ale Republicii Moldova erau prezente pe pachet, fapt care indică suplimentar că mărfurile au fost deja impozitate conform legislației autohtone.

În opinia reclamantei, o altă încălcare vădită a normelor legale reprezintă încălcarea art. 127^{2} alin.(1) a Codului Vamal, care stabilește expres că la introducerea mărfurilor pe teritoriul vamal, obligația vamală apare în cazul în care mărfurile pasibile de drepturi de import sunt puse în liberă circulație. Legislatorul indică concret că doar în cazul în care nu au fost încasate drepturi de import acestea se încasează, excluzând în acest fel posibilitatea Serviciului Vamal de a încasa repetat drepturi de import asupra acelorași mărfuri.

Reclamanta mai susține că decizia Serviciului Vamal privind soluționarea cererii prealabile nu expune în mod clar motivele respingerii acesteia, întrucât conține un amestec de prevederi legale din legislația Republicii Moldova, care, în final, doar permit deducerea indirectă a motivului respingerii

Invocă dispozițiile art. 58 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, care prevăd că sistemul legal de impuneri trebuie să asigure o repartizare echitabilă a sarcinilor fiscale, ceea ce implică, în esență, evitarea oricărei forme de dublă impozitare. Or, o astfel de situație a fost admisă în mod nelegal atât de Biroul Vamal Centru, cât și de Serviciul Vamal.

În ceea ce privește evitarea dublei impuneri, aspect esențial în litigiul de față, subliniază faptul că Republica Moldova a semnat și a aderat la o serie de convenții internaționale care interzic dubla impozitare cu state precum: Canada (data intrării în vigoare 13.12.2002), Bosnia și Herțegovina (data intrării în vigoare 17.12.2004), Emiratele Arabe Unite (data intrării în vigoare

01.01.2017), Federația Rusă (data intrării în vigoare 01.02.2003), Georgia (data intrării în vigoare 01.01.2019), Irlanda (data intrării în vigoare 22.04.2010), precum și cu alte state. Acest aspect este de o importanță majoră, întrucât, atâta timp cât Republica Moldova, la nivel internațional, respinge principiul dublei impuneri, acceptarea unei asemenea practici pe plan național este inadmisibilă și constituie o ingerință nelegală în activitatea companiei SRL „DFM".

În ceea ce privește jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO), menționează că: „Impozitarea constituie, în principiu, o ingerință în dreptul garantat de art. 1 § 1 din Protocolul nr. 1, întrucât privează persoana în cauză de un bun, și anume suma de bani care trebuie plătită" [Burden împotriva Regatului Unit (MC), pct. 59; Spacek, s.r.o. împotriva Republicii Cehe, pct. 39]. Mai mult decât atât, impunerea unei duble impozitări asupra mărfurilor deja vămuite reprezintă o majorare excesivă și neprevăzută de lege a sarcinilor fiscale, ceea ce echivalează cu o ingerință disproporționată. Acest aspect a fost remarcat și de înalta jurisprudență, potrivit căreia: „O datorie financiară care rezultă din majorarea impozitelor poate afecta garantarea dreptului de proprietate în cazul în care impune o sarcină excesivă persoanei în cauză sau îi afectează în mod fundamental poziția sa financiară" [Ferretti împotriva Italiei, decizie a Comisiei; Wasa Liv Omsesidigt, Forsäkringsbolaget Valands Pensionsstiftelse și un grup de aproximativ 15.000 de persoane fizice împotriva Suediei, decizie a Comisiei; Buffalo S.r.l. în lichidare împotriva Italiei, pct. 32].

În baza celor expuse, reclamanta solicită anularea Deciziei de regularizare nr.1565 din 27.07.2023 și a deciziei adoptate în procedura prealabilă - răspunsul nr.28/11-12750 din 28.09.2023, emis de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, și obligarea Biroului Vamal Centru să restituie SRL „DFM" drepturile de import încasate, în sumă de ***** lei.

Referințele pârâtului Biroul Vamal Centru: În apărarea sa pârâtul a depus referință, solicitând respingerea ca neîntemeiate a acțiunii în contencios administrativ înaintată de către „DFM" SRL. (a se vedea f.d.27-30)

În cadrul dezbaterilor judiciare, în temeiul art. 218 Cod administrativ al RM, art. art. 211, 213, și art. 233 Cod de procedură civilă al RM:

Reprezentantul reclamantului „DFM" SRL, avocatul Bizian Cristian, în ședința de judecată a susținut în fapt și drept cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea integrală a acțiunii în contencios administrativ.

Reprezentantul autorității publice pârâte, Barcar Cătălina, în ședința de judecată a solicitat respingerea acțiunii în contencios administrativ ca fiind neîntemeiată, în baza circumstanțelor de fapt și drept expuse în referințe.

Admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ:

În fapt și în drept, obiectul acțiunii în contencios administrativ îl constituie acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „DFM" împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Biroul Vamal Centru, privind anularea actului administrativ individual defavorabil și a deciziei de soluționare a cererii prealabile, impunerea la acțiune prin restituirea drepturilor de import încasate.

În drept, instanța de judecată reține că, în temeiul art. 17 din Codul administrativ, **drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.**

În temeiul art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, **orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.** O acțiune în contencios

administrativ poate fi înaintată și atunci cînd **autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.**

În temeiul art. 206 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației cînd se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

În temeiul art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

În temeiul art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd: a) există o hotărîre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sînt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 CA – procedura prealabilă; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

În temeiul art. 209 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

Astfel, analizând materialele dosarului judiciar prin coroborare cu materialele dosarului administrativ, respectiv argumentele participanților la proces, având în vedere faptul că, în prezenta cauză părțile nu au invocat, precum nici nu au probat prin probe pertinente că ar exista o

hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, că ar exista o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare sau că, la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, –

Nu sunt temeiuri de a considera că acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 din Codul administrativ, a fost respectată procedura prealabilă de adresare în instanța de judecată, acțiunea a fost semnată și depusă de către reprezentantul „DFM" SRL, în bază de procură (f.d.19-21), ***** Alexandreanu Olga, iar reclamantul poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, –

Instanța de judecată ajunge la concluzia că, acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „DFM" împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Biroul Vamal Centru, **privind anularea actului administrativ individual defavorabil și a deciziei de soluționare a cererii prealabile, impunerea la acțiune prin restituirea drepturilor de import încasate**, întrunește condițiile pentru admisibilitate unei acțiuni în contenciosul administrativ și, respectiv, este **legal și întemeiat să efectueze controlul judecătoresc al activității administrative desfășurate de autoritatea publică pârâtă**.

Aprecierea instanței de judecată

cu privire la **fondul acțiunii în contencios administrativ:** Audiind explicațiile participanților la proces, examinând circumstanțele de fapt și drept invocate prin prisma probelor pertinente și concludente administrate în proces, instanța de judecată ajunge la concluzia **că este legal și întemeiat să respingă ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ**, având în vedere argumentele reținute *infra.*

Obiectul juridic al acțiunii în contencios administrativ îl constituie cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „DFM" împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Biroul Vamal Centru, privind anularea actului administrativ individual defavorabil și a deciziei de soluționare a cererii prealabile, impunerea la acțiune prin restituirea drepturilor de import încasate, **care constituie acțiune în contestare și realizare.**

Astfel, **în fapt**, apreciind obiectiv explicațiile participanților la proces prin coroborare cu înscrisurile care constituie parte integrantă a dosarului administrativ și a dosarului judiciar, pertinente și concludente pentru judecarea completă și obiectivă a cauzei prin prisma prevederilor art. 85- 93, 195 Cod administrativ, art. art. 117 – 122, art. 130 Cod de procedură civilă al RM, instanța de judecată constată următoarele circumstanțele de fapt:

La data de 03.11.2022 a fost adoptată Legea nr. 302 pentru modificarea unor acte normative, prin care s-a urmărit abrogarea conceptului de magazin duty-free, concomitent cu anularea facilităților fiscale și vamale aplicate mărfurilor comercializate în această destinație vamală.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) al Legii nr. 302/2022, la data de 05 ianuarie 2023, reprezentanții Biroului Vamal Centru au efectuat inventarierea mărfurilor plasate în destinația vamală „magazin duty-free" în cadrul Postului Vamal Aeroportul Internațional Chișinău, fiind întocmit un act de inventariere. (f.d.7-10, dosar administrativ)

Ulterior, în vederea aplicării uniforme a reglementărilor vamale aferente, Serviciului Vamal a solicitat Ministerului Finanțelor asistență la realizarea procedurii reglementate de art.XI al Legii nr.302/2022.

Organul vamal a menționat imposibilitatea finalizării procedurii de regularizare pentru un lot de produse din tutun, întrucât aceste produse au fost anterior importate în țară de un alt agent economic, SRL „Premier Dialog”, deținător de licență, care a achitat drepturile de import. SRL „DFM” a procurat aceste produse în baza unei facturi fiscale și a invocat că nu are obligația achitării repetate a drepturilor de import. În plus, s-a reținut că SRL „DFM” nu deține licență pentru importul produselor din tutun, potrivit Legii nr. 278/2007 și Legii nr. 160/2011. (f.d.13, dosar administrativ)

Prin răspunsul nr.15/3-13-58 din 10.04.2023, Ministerul Finanțelor și-a expus opinia referitor la aplicarea reglementărilor vamale aplicabile magazinelor duty-free, indicând că livrările către acestea sunt scutite de TVA cu drept de deducere, iar în contextul art. XI al Legii nr. 302/2022, la încheierea din oficiu a destinației vamale, Serviciul Vamal este obligat să emită o decizie de regularizare pentru mărfurile aflate în stoc, a căror situație nu a fost soluționată în termenul prevăzut. (f.d.14-15 dosar administrativ)

La 24 mai 2023, SRL „DFM” s-a adresat cu un demers către Biroul Vamal Centru, solicitând emiterea decizie de regularizare pentru lotul de produse din tutun livrat de SRL „Premier Dialog”, reiterând că drepturile de import au fost deja achitate de furnizorul licențiat, iar livrarea către SRL „DFM” are natura unei livrări interne de marfă autohtonă. În susținerea acestei poziții, agentul economic a făcut trimitere și la opinia Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului, exprimată prin răspunsul CEB04 nr. 172 din 04.04.2023, conform căreia mărfurile puse în liberă circulație nu pot fi impozitate din nou (f.d.7)

La 27 iulie 2023, Biroul Vamal Centru a emis Deciziei de regularizare nr. 1565 din 27.07.2023, prin care a calculat obligații vamale în sumă totală de 950 226,55 lei. (f.d.6)

La 04 august 2023, „DFM” SRL a depus contestație împotriva Deciziei de regularizare nr. 1565 din 27.07.2023. (f.d. 8-9)

Prin notificarea nr. 28/11-11454 din 01.09.2023, Serviciul Vamal a informat agentul economic „DFM” SRL referitor la prelungirea termenului de examinare a contestației cu 30 de zile. (f.d.10)

Ulterior, prin Decizia nr. 28/11-12750 din 28.09.2023, Serviciul Vamal a respins contestația ca fiind neîntemeiată. (f.d. 11)

Nefiind de acord cu decizia autorității publice, la 30 octombrie 2023, „DFM” SRL s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune în contencios administrativ. (f.d. 4-5)

În drept, în temeiul art. 277 – 278 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionare în termen legal a unei cereri se poate adresa instanţei judecătoreşti competente pentru anularea actului, repunerea în drept şi repararea prejudiciului.

Acţiunile în contenciosul administrativ se examinează de instanţele judecătoreşti respective conform normelor generale ale prezentului cod, cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia contenciosului administrativ.

În temeiul art. 195 Cod administrativ al RM, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu exceptia art. 169–171.

În temeiul art. 224 alin. (1) din Codul administrativ, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: **a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual,**

precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale;

b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată; **c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune**, tolerare sau inacțiune, **dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată**; d) în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul; e) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul;

f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).

În temeiul art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

În temeiul art.225 alin.(4) din Codul administrativ, alte limitări ale examinării judiciare în cauzele de contencios administrativ sînt reglementate expres prin legi speciale.

În temeiul art. 93 alin. (1) – (3) din Codul administrativ, (1) **fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția**, (2) prin derogare de la prevederile alin. (1), **fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale**, iar (3) reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Având în vedere circumstanțele de fapt constatate și normele de drept aplicabile, instanța de judecată ajunge la concluzia să respingă ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „DFM” împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Biroul Vamal Centru, privind anularea actului administrativ individual defavorabil și a deciziei de soluționare a cererii prealabile, impunerea la acțiune prin restituirea drepturilor de import încasate.

Prin Legea nr. 302/2022 pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 349–361 din 11.11.2022, legiuitorul a stabilit norme tranzitorii și procedurale referitoare la încheierea regimului vamal duty-free, inclusiv obligația autorităților vamale de a inventaria mărfurile aflate în stoc și de a emite decizii de regularizare pentru cele a căror situație nu a fost soluționată în termenul prevăzut.

Astfel, potrivit art. XI. - (1) După expirarea termenului de valabilitate a licenţei pentru activitatea magazinului duty-free, inclusiv pentru deservirea corpului diplomatic, magazinul duty-free se lichidează şi se interzice plasarea mărfurilor în destinaţia vamală magazin duty-free, precum şi comercializarea mărfurilor în destinaţia vamală respectivă.

(2) În termen de 30 de zile de la data expirării termenului de valabilitate a licenţei pentru activitatea magazinului duty-free, inclusiv pentru deservirea corpului diplomatic, persoana care a plasat mărfurile în destinaţia vamală magazin duty-free prezintă Serviciului Vamal darea de seamă privind mărfurile aflate în stoc în destinaţia vamală respectivă.

(3) După prezentarea dării de seamă, Serviciul Vamal, în termen de 14 zile, face inventarierea mărfurilor plasate în destinaţia vamală magazin duty-free. Persoana care a plasat mărfurile în destinaţia vamală magazin duty-free este obligată, în termen de 30 de zile de la data finalizării inventarierii efectuate de către Serviciul Vamal, să declarare şi să plaseze mărfurile aflate în destinaţia vamală magazin duty-free în alte destinaţii vamale.

(4) In cazul expirării termenului de 30 de zile prevăzut la alin. (3) şi al constatării prezenţei în stoc a mărfurilor a căror situaţie nu a fost soluţionată, Serviciul Vamal încheie din oficiu destinaţia vamală magazin duty-free pentru mărfurile respective, cu emiterea deciziilor de regularizare privind încasarea drepturilor de import de la persoana care a plasat mărfurile în destinaţia vamală respectivă.

(5) In perioada de după expirarea termenului de valabilitate a licenţei şi până la momentul expirării termenului de 30 de zile prevăzut la alin. (3), mărfurile aflate în stoc sunt sub supraveghere vamală.

Art. XII.- După expirarea termenului de valabilitate a licenţei pentru activitatea magazinului duty-free se permite desfăşurarea activităţii de către magazinele aflate în punctele internaţionale de trecere a frontierei de stat pe principii generale aplicabile pe teritoriul Republicii Moldova, cu achitarea tuturor impozitelor, taxelor şi contribuţiilor la bugetul public naţional.

În temeiul art.127^{13} Cod vamal nr.1149-XIV din 20.07.2000, (1) Decizia de regularizare reprezintă un document de o formă stabilită de Serviciul Vamal, întocmit de organele vamale, care serveşte drept dovadă a apariţiei şi/sau anulării obligaţiei vamale, a restituirii drepturilor de import sau de export plătite ori percepute în plus şi a măsurilor de politică economică și care este executoriu din momentul aducerii acesteia la cunoştinţă plătitorului vamal. (2) Titularul obligaţiei vamale semnează decizia de regularizare chiar şi în caz de dezacord. Decizia de regularizare poate fi atacată, în caz de dezacord, în conformitate cu prevederile prezentului cod.

Reieșind din circumstanțele cauzei, precum și din prevederile Legii nr. 302/2022, în special ale art. XI alin. (1)–(4), rezultă în mod clar că, după expirarea termenului de valabilitate a licenței pentru activitatea magazinului duty-free, persoana care a plasat mărfurile în această destinație vamală are obligația de a declara și de a plasa respectivele mărfuri într-o altă destinație vamală, în termenul prevăzut de lege.

Nerespectarea acestui termen atrage, conform legii, **încheierea din oficiu** a destinației vamale duty-free și **emiterea deciziei de regularizare privind încasarea drepturilor de import** de la persoana care a plasat mărfurile în această destinație.

Argumentele invocate de SRL „DFM” referitoare la achitarea anterioară a drepturilor de import de către un alt agent economic (SRL „Premier Dialog”) nu pot fi reținute, întrucât, în baza raportului juridic vamal, obligațiile aferente mărfurilor în cauză revin **persoanei care a plasat efectiv mărfurile în regimul duty-free**, respectiv SRL „DFM”, indiferent de proveniența anterioară a bunurilor sau de eventualele achitări făcute de terți.

Totodată, lipsa unei licențe pentru importul produselor din tutun constituie o încălcare suplimentară a reglementărilor legale aplicabile, ceea ce justifică în mod suplimentar măsurile dispuse de autoritatea vamală.

Prin urmare, **decizia de regularizare nr. 1565 din 27.07.2023** și **decizia nr. 28/11-12750 din 28.09.2023 privind respingerea contestației** au fost emise de autoritatea pârâtă cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare și a procedurilor stabilite de Legea nr. 302/2022.

În ceea ce privește argumentele reclamantei potrivit cărora decizia de regularizare nu ar avea un temei legal privind apariția obligației vamale, astfel cum este aceasta reglementată de art. 127^{2}–127^{11} din Codul Vamal, se impun următoarele precizări:

Potrivit art. 5 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, normele juridice se clasifică în norme generale, speciale și derogatorii. Normele speciale sunt aplicabile exclusiv anumitor categorii de raporturi juridice sau unor subiecți strict determinați. În caz de conflict între o normă generală și una specială, cuprinse în acte normative de același nivel, prevalează norma specială.

În acest sens, Legea nr. 302/2022 pentru modificarea unor acte normative, adoptată în baza inițiativei legislative nr. 361/2022, a avut ca obiect principal **eliminarea regimului magazinelor duty-free** și **abrogarea facilităților fiscale și vamale aferente acestuia**.

Totodată, legea conține **prevederi speciale** ce reglementează mecanismul de tranziție și administrare vamală aferent acestei reforme legislative. Astfel, prin art. XI din Legea nr. 302/2022, legiuitorul a instituit expres obligația de **emitere a deciziei de regularizare** în cazul mărfurilor aflate în stoc la data expirării licenței, pentru care nu a fost respectat termenul legal de redistribuire într-o altă destinație vamală.

Prin urmare, argumentele reclamantului întemeiate exclusiv pe dispozițiile generale ale Codului Vamal sunt întemeiate pe interpretarea eronată a normelor de drept, reclamantul omițând să ia în considerare, respectiv să respecte **normele speciale aplicabile în mod direct situațiilor tranzitorii reglementate de Legea nr. 302/2022**, care prevalează în speță.

Astfel, analizând argumentele expuse de reclamant în cererea de chemare în judecată, în coraport cu circumstanţele de fapt ale speţei și cadrul legal aplicabil, instanța de contencios administrativ conchide că, activitatea administrativă efectuată de autoritatea publică pârâtă este una legală și întemeiată, fiind efectuată în strictă conformitate cu prevederile legislației. Prin urmare, instanța nu a constatat admiterea încălcări la emiterea actelor administrative contestate, legalitatea acestora nefiind pusă la îndoială de către instanța de judecată și nefiind combătută prin probe pertinente și concludente de către reclamant.

În același timp, instanța de judecată conchide că încălcările revendicate prin prezenta acțiune, nu își găsesc confirmare prin prisma cadrului normativ în vigoare la data desfășurării activității administrative, argumentele părții reclamante în acest sens fiind întemeiate pe aprecierea subiectivă a circumstanțelor de fapt constatate, respectiv interpretarea eronată a normelor de drept material.

Astfel, deoarece circumstanţele importante pentru procedura administrativă desfășurată, au fost constatate şi elucidate pe deplin de autoritatea publică pârâtă, concluziile autorității publice nefiind în contradicţie cu circumstanțele de fapt constatate, iar la emiterea actelor administrative de soluționare a cererii, autoritatea publică a aplicat corect normele de drept material, **instanța de judecată ajunge la concluzia că nu există temei pentru anularea actului administrativ și a deciziei de soluționare a contestației în procedură prealabilă.**

Având în vedere faptul că instanța de judecată s-a expus asupra argumentelor de principiu invocate de partea reclamantă, în rest, instanţa de judecată respinge argumentele reclamantului, reprezentantului reclamantului și consideră că nu este necesar să răspundă la fiecare în parte, acestea fiind vădit neîntemeiate şi inadmisibile, ori, în sensul jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru apărarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului obligă, inter alia, instanţele naţionale să examineze adecvat declarațiile, argumentele şi probele, cu toate acestea, deşi articolul 6 § 1 al Convenției obligă instanţele să-și motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând

instanțelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (a se vedea Van de Hurk v. the Netherlands, 19 aprilie 1994, §§ 59 și 61, Series A nr. 288, și Burg v. France (dec.), nr. 34763/02, ECHR 2003-II).

Întinderea obligaţiei de a-și motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei şi trebuie determinată în lumina circumstanţelor cauzei (a se vedea Ruiz Torija v. Spain și Hiro Balani v. Spain, 9 decembrie 1994, Series A nr. 303-A și 303-B, § 29 și, respectiv, § 27; și Helle v. Finland, 19 decembrie 1997, § 55, Reports of Judgments and Decisions 1997-VIII, inclusiv hotărârea Curţii Europene a Drepturilor Omului pronunţată în pricina Fomin v. Moldova, nr. 36755/06, § 31, 11 octombrie 2011).

În concluzie, **ținând cont de circumstanțele constatate și normele de drept reținute supra, întru respectarea principiului legalității procesului judiciar și respectiv, al dreptului la un proces echitabil, cu respectarea limitelor controlului judecătoresc,** deoarece actul administrativ individual și decizia de soluționare a cererii prealabile sunt legale și prin acestea reclamantul nu este vătămat în drepturile sale**, instanța de judecată ajunge la concluzia să respingă ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ** înaintată de SRL „DFM" împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Biroul Vamal Centru, privind anularea actului administrativ individual defavorabil și a deciziei de soluționare a cererii prealabile, impunerea la acțiune prin restituirea drepturilor de import încasate, în conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. f), art. 225, 226 din Codul administrativ – **deoarece nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e) Cod administrativ al RM.**

Partea dispozitivă: În conformitate cu prevederile art. art. 236, art. 238 – 241, art. art. 277 – 278 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, art. 224 alin. (1) lit. f), art. 225, 226 și art. 232 Cod administrativ al Republicii Moldova**,** în urma deliberării, instanța de judecată, –

H o t ă r ă ș t e:

A **respinge ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ** înaintată de SRL „DFM" împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Biroul Vamal Centru, privind anularea actului administrativ individual defavorabil și a deciziei de soluționare a cererii prealabile, impunerea la acțiune prin restituirea drepturilor de import încasate.

Se explică că, hotărârile în fond se motivează în scris în termen de 45 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii de apel depuse în termen sau în termen de 45 zile lucrătoare de la depunerea unei cereri de motivare a hotărîrii. Cererea de motivare a hotărîrii se depune în termenul de decădere de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, în temeiul art. 226 alin. (2) Cod administrativ al RM.

Hotărârea este cu drept de atac la Curtea de Apel Centru în termen de 30 de zile calculate de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Președintele ședinței, judecător – **Elena Bolocan**

Copia corespunde originalului,
judecător Elena Bolocan

Actul judecătoresc este public și poate fi accesat pe pagina

web a instanței www.jc.instante.justice.md.